

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VOLUME LX1, Nr. 1

KETVIRTADIENIS, SAUSIO [JANUARY] 10, 1980

KAINA 25 c.

KASDIEN LIBRARY

GERO NEDUOS
VERČIA REIKALAS
KODĖL PABRANGŲ
KAD IŠEITŲ DIDESNIS

JAN 11 1980
STATE HISTORICAL SOCIETY
OF WISCONSIN

Ižengėm į 1980-uosius metus. Tarytum reiktų džiaugtis, bet kaip atrodo, nieko gero jie mums neduos. Netgi ir kapitalistinės sistemos apologetai ekonomistai pranašauja, krašto ūkiui bus prasti metai.

Zurnalas "U. S. News & World Report" teismukai rašo, jog per visus 1980 metus recesija didės ir metų pabaigoje nedarbas pasieks čiukurą—virš 8%. Ypač smuks automobilių ir statybos pramonė. Infliacija irgi didės.

Kituose didžiosios spaudos laikraščiuose ir žurnaluose taip pat liūdni pranašavimai. Viltims, kad ateityje gal bus geriau, žmogaus kito žmogaus išnaudojimo sistema vis labiau pakerta šaknis.

...

Didžiųjų biznių jėgos, išsiverčiančios be Tarybų Sąjungos rinkos, turi užsukusios Jackson-Vanik įstatymu politinę mašiną trukdyti prekybą su TSRS. Bet yra jėgų, kurioms prekyba su TSRS verkiant reikalinga, nes kitaip šiuo recesijos metu prasidėtų jų smukimas.

Pavyzdžiu gali būti Armco plieno kompanija. Ji per Japonijos Eksporto ir Importo banką išvien su Japonijos plieno interesais apėjo tą Jackson-Vanik įstatymą ir su TSRS pasirašė \$350 milijonų vertės kontraktą, pagal kurį tarybinei pramonei pristatys reikalingą plieną.

Nežiūrint kad socializmas kapitalizmui peilis po kaklu, bet reikalas verčia prekiauti su vadovaujančia socializmo šalimi.

...

Pagalčiau, kodėl taip pabrango gazolinas, išlenda kaip yla iš maišo. Brookings Instituto pranešimu, pabrangimas praėitą pavasarį vyko todėl, kad naftos kompanijos susitarė importuojamą naftą laikyti atsargai, kas sukėlė gazolino trūkumą ir, žinoma, jo pabrangimą.

Kompanijų susitarimas vyko su valdžios pritarimu. Ir kaip atsime name, trukumas buvo pateisinamas tuo, kad Iranas nutraukė savo naftos eksportą šacho nuvertimo metu. Gal ir dėl to buvo susitarta, bet...

Kas išėjo laimėtojai? Žinoma, naftos kompanijos. Pabrangus gazolinui, jos prisizėrė ir tebesizėria milijoninius pelnus.

...

Pabrangus palūkanoms už paskolas namams pirkti, namų statyba rieda pakalnė galvotrukčiais. Dėl gyventojų prieauglio ir senų namų sutrunijimo kasmet reikia mažiau sia 2 milijonų naujų butų. Pernai buvo pastatyta 29 proc. mažiau naujų butų, negu užpernai. Ir kaip

RUOŠIASI DAINŲ ŠVENTEI

Ignalinos rajono kaimo mokytojų choras

1940 m. liepos 21 d. Kauno Valstybiniame teatre susirinko Liaudies seimas. Vykdydamas Lietuvos liaudies valią, jis priėmė didžiausios istorinės reikšmės nutarimus. Pirmiausia Liaudies seimas priėmė Deklaraciją apie valstybės santvarką—Lietuva buvo paskelbta Tarybų Socialistine Respublika. Toliau Liaudies seimas priėmė Deklaraciją dėl Lietuvos įstojimo į TSRS sudėtį, Deklaraciją, paskelbiančią žemę tautos nuosavybe, ir Deklaraciją apie bankų ir stambiosios pramonės nacionalizavimą.

Kiekvienais metais Lietuvoje liepos 21 dieną esti didelė šventė,

sako namų statybos asociacijos ekonomistas Michael Sumichrast, namų statybos mažėjimas tęsis maždaug iki 1981 metų pirmo pusmečio pabaigos.

Jeigu iki šiol buvo nustatyta, kad už buto nuomą reikia mokėti šeimos galvos ketvirtis algos, tai iki 1981 metų pirmo pusmečio pabaigos gali prisieiti mokėti daugiau kaip pusę algos.

Seniems žmonėms, gyvenantiems vidutiniškai, turintiems nuosavus namukus, tai gal ir nesvarbu, bet jauniems, pradedantiems savistovį gyvenimą! Tik pagalvokime. Arba tiems, kurie nuomoja butus. Mokėdami už buto nuomą daugiau kaip pusę šeimos galvos algos, nori ar nenori ant stalo patiekalus turi normuoti.

...

Tenka pasakyti, pažangūs "Vilnius" skaitytojai sveikindami per laikraštį saviškius ir pažįstamus su Naujais metais, laikraštį materialiniai tikrai parėmė. Laikraštis išėjo net kelis kartus didesnis.

Vadinas, išleisti didesnį laikraštį pajėgtume. Tik reikia didesnės meilės laikraščiu, kad jo finansinis fondas nemažėtų. O kad nemažėtų, nereikia aiškinti, visi skaitytojai žino, kas reikia daryti.

Dar kartą ačiū už tokią nuoširdžią paramą laikraščiui. Ir stenkimės, kad laikraštis galėtų išeiti didesnis.

S. J. Jokubka

minimi šie istoriniai Lietuvos įvykiai, kurie darbo liaudžiai atnešė išsilaisvinimą iš buržuazinio jungo. Šiemet Lietuvos liaudis minės 40 metų sukaktį, kaip Lietuva pasiskelbė Tarybų Socialistine Respublika. Kaip kas penkeri metai, šiemet irgi liepos 21 dienos minėjimo metu vyks didžiulė Respublikinė dainų šventė. Į Vilnių iš visos Lietuvos suvažiuos šimtai saviveiklininkų chorų, profesionalų dainininkų, ir Vingio parke daugtūkstantinė dainininkų minia dainuos pasidžiaugdama prieš 40 metų Lietuvos darbo liaudies pasiektais laimėjimais.

Ruošiantis Respublikinei dainų šventei, daug iniciatyvos rodo švietimo darbuotojai. Jie ne tik vadovauja chorams, bet patys aktyviai įsijungia į chorių gretas.

Pavyzdžiui, tik apie vieną chorą. 1977 m. įsisteigęs Ignalinos rajono mokytojų choras, kuriam vadovauja vaikų muzikos mokytojas L. Gylys, sugebėjo įgyti palankų klausytojų pripažinimą. Šis choras yra koncertavęs beveik visuose rajono ūkiuose, taip pat dalyvavęs kultūros dienose kaimyniniuose rajonuose—Svenčionyse, Zarasuose. Dabar jis jau gerai išmokęs visą artėjančios dainų šventės repertuarą.

Dvi popietes per savaitę kaimo

vidurinių ir aštuonmečių mokyklų mokytojai susirinka į bendras repetitijas. Gražią mokytojų iniciatyvą skatina ir mokyklų vadovai. Tarp chorių gali pamatyti mokyklų direktorius: Dūkšto vidurinės—A. Sinkūną, Linkmenų—A. Jurgelą, Zuikių aštuonmetės—S. Gecevičių. Aktyvūs choro entuziastai yra mokytojai daugėliškiečiai D. Damašienė, J. Lomskaitė, J. Sinkūnienė, Tverėčiaus vidurinės mokyklos užklausinio darbo organizatorius P. Mikštas ir kiti.

Šiuo metu choras ruošiasi zoninei apžiūrai, kuri vyks Molėtuose. Paskui jų laukia koncertai Sirvintose ir Dusetose. Didžiausias chorių troškimas—iškovoti teisę dalyvauti Respublikinėje dainų šventėje.

Tai tik Ignalinos rajono kaimo mokytojų choras. Rajone yra ir daugiau chorų irgi taip trokštančių iškovoti teisę dalyvauti Respublikinėje dainų šventėje. Nemažiau ir kituose rajonuose chorų taip kruopščiai ruošiasi šventei. Žinoma, nevisi jie išsikovo teisę dainuoti daugtūkstantiniame Vingio parke chore per liepos 21 dienos minėjimą. Bet ruošiasi, stengiasi vieni už kitus būti pranašesni savo daina, nes žino, kad laimė dainuoti Respublikinėje dainų šventėje teks tiems, kurie kruopščiu darbu iškovos šia teisę.

S. J. J.-ka

Trumpai

— Nuo sausio m. 1 dienos Amtrak papigino 25 proc. keliavimą traukiniais senesniems kaip 65 metų žmonėms, bet tik jeigu kelionė brangesnė daugiau kaip \$40. Trumpoms kelionėms papiginimo nėra.

— Pirmaujanti tarptautinė ekonomikos reikalams organizacija—Economic Cooperation and Development—pranašauja, kad Vakarų didžiosioms šalims 1980 metai bus prasti. Palyginus su pereiniais trejais metais buvusiu jų ūkio lygiu, 1980 metais nusmuks daugiau kaip 1 proc.

— Jamaicos marksistinė-leninistinė darbininkų išsilaisvinimo lyga pasisakė už premjero Michael Manley ėjimus prieš imperializmą ir vidaus reakcines jėgas.

— Atstovų bute apklausinėjimu metu AFL-CIO organizacinis direktorius Alan Kistler papasakojo, kad profsajungų nuvertintojai konsultantai savo klientams samdytojams pataria galimai mažiau samdyti negrų, nes jie daug labiau prisirišę prie profsajungų, kaip baltos rasės darbininkai.

VILNIS

Lithuanian Peoples Bi-weekly

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

3116 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois

Prisimenant metus anglies kasyklose

Tūkstančiai Amerikos senosios kartos lietuvių—vieni trumpiau, kiti ilgiau yra lieję savo prakaitą anglies kasyklose. Pensylvanijoje, Illinojuje ir Indianoje anglies kasyklų rajonuose tada buvo susitelkusios ištisos lietuvių kolonijos. Turėjo savo lietuviškas organizacijas, parapijas, Pensylvanijoje netgi leido lietuviškus laikraščius. Streikų metu kovodavo, piketuodavo, mitingudavo. Į didesnius savo lietuviškus susirinkimus bei mitingus kviesdavo iš didesnių miestų žymesnius lietuvius kalbėtojus.

Tai buvo beveik iki pat didžiosios depresijos, kai visur pradėjo sustoti darbai, taipgi ir kasyklose. Bėgdami nuo nedarbo, kėlėsi lietuviai angliakasiai kur kuris į didesnius mietus dar su nesuaugusiomis šeimomis, kai kurie net su mažais vaikais. Tačiau kasyklų rajonuose pergyventų skurdžių ir sunkių metų nepamiršo, daugelis atsimens ir dabar. Čikagoje pažangesni angliakasiai ir jų jau suaugę vaikai netgi turi Ex-Mainierių klubą, primenantį, kad jie yra buvę ar kilę iš angliakasių šeimų.

Dabar anglies kasyklų rajonuose lietuvių beveik nebėra, išskiriant Pensylvaniją. O kad kuriuose ir yra, mažai lietuvių dar vis lenda į kasyklas ir tai, tik jau suaugę jų vaikai.

Tačiau daug kasyklų, kuriose lietuviai liejo savo prakaitą, tebėra. Tik tos kasyklos gal ne tokios veiklios kaip anksčiau, kai anglis Amerikoje buvo pagrindiniu energijos šaltiniu. Bet vistiek kasyklose dirba šimtai ir tūkstančiai pašiņu nuo anglies dulkių angliakasių. Angliakasiai tebekovoja kaip kovodavo anksčiau, tebekovotuoja, tebeturi profsąjungas, tebegina savo teises. Kaip anksčiau, taip ir dabar kasyklų kompanijos išnaudoja angliakasius, puola jų profsąjungas siekia siaurinti išsikovotas teises, skaldo angliakasių vienybę, kad lengviau juos būtų valdyti ir išnaudoti.

Neseniai Denveryje, Colo., įvyko anglies kasyklų darbininkų (UMW) 48-tas suvažiavimas, kuriame dalyvavo 1,200 delegatų nuo 21 profsąjungos distrikto. Ir kas gi suvažiavime paaiškėjo? Apie 30,000 angliakasių paleisti iš darbo. Jeigu 1970 m. kasyklos dirbo 72 proc. pajėgumu, dabar bedirba 46 proc. Tai yra dėl to, kad tūkstančius ir tūkstančius tonų anglies ypač plieno pramonė importuoja iš Pietų Afrikos, kur angliakasio alga vos \$5 už darbo dieną, kur darbininkų profsąjungos už įstatymo ribų. Toks anglies importų nacionalinės anglies pramonės smukdymas skaudžiausiai atsiliepia Amerikos angliakasiams. Bet anglies baronai ir pirkliai to nepaiso, nes vis vien jiems pelnai plaukia. Daug jų yra ir Pietų Afrikos anglies kasyklų savininkai.

Nelaimę Amerikos angliakasiams neša ir tai, kad naftos kompanijos matydamos, jog dėl gazolino trukumo tarp 1985 ir 1995 m. anglis vėl gali tapti pagrindiniu energijos šaltiniu, galvotrukčiais supirkinėja kasyklas. Prieš penkiolika metų naftos monopolijų rankose buvo jau 22 proc. anglies produkcijos. Ir jos siekia, kad iki 1985 metų į jų rankas pereitų 50 proc. produkcijos. Naftos monopolijos atidarina naujas kasyklas, kad jos būtų neprofsąjunginės, kad neturėtų būdų su kovojančiais už savo teises angliakasiams, kad reikalui esant galėtų apsieiti ir be profsąjunginių kasyklų.

Anglies importas, keliantis kasyklų rajonuose nedarbą, naftos monopolijų užmačios atidarina naujas neprofsąjungines kasyklas, angliakasiams yra rimta grėsmė, kapitalo puolimas prieš organizuotus angliakasius. Visur kapitalas puola darbininkų profsąjungas, bet taip, kaip naujasis angliakasių profsąjungos (UMW) prezidentas Sam Church pažymėjo, "ne viena kita profsąjunga taip nepuolama, kaip mainierių".

Sunkiai, ryžtingai kovojo lietuviai ranka rankoms su kitataučiais kolegėmis angliakasiams už didesnes algas, geresnes darbo sąlygas, už profsąjungos teises, nelengviau angliakasiai kovoja ir dabar. 1977 metais jų streikas truko 110 dienų. Buvo nelengvas streikas, pareikalavęs titaniško ryžto, solidarumo. Streiko metu ne vieno angliakasio vaikams pritrūko pieno, ne vienam teko susilaikyti nuo mėsiškų patiekalų, ne vienam buvo striuka ir su duona, bet angliakasiai laimėjo, nepaklupdė jų nei Taft-Hartley įstatymas.

Tol, kol socialinėj sistemoj yra žmogaus kito žmogaus išnaudojimas, kol kompanijos, monopolijos ir šiaip fabrikantai iš puolimo prieš darbininkus gali pasipinigauti, darbininkų kovos už pragyvenimą nesiliauja ir nesiliaus. Angliakasiai irgi pasiryžę kovoti kaip kovojo jų pirmtakūnai, kuriais yra ir ne vienas senosios kartos lietuvis, dirbęs anglies kasyklose, skurdęs, kovojęs ir piketavęs.

KASDIENINĖS MŪŠŲ PAREIGOS:

- Lankyti savo organizacijų susirinkimus, veikti jų naudai.
- Rūpintis savo spauda, kuriai sunku verstis visiems reikmenims pabrangus, ypač sumažėjus kadrams.
- Veikti prieš ginklavimąsi, kuris baisiai daug kainuoja ir krauna sunkią mokesčių našta.

Dienos temomis

KVIEČIA BOIKOTUOTI

Kongresas atmetė pasiūlymą, kad sausio 15 diena būtų paskelbta nacionaline švente žymaus kovotojo už civilines teises Dr. Martin Luther King Jr. gimtadienis. Pasiūlymo oponentai laimėjo argumentuodami, girdi, šventė bus nedarbo diena ir krašto ekonomikai kaštuos milijonus dolerių.

Toks kongreso ėjimas, žinoma, užgavo Amerikos pažangiosios liaudies jausmus ir pagarbą žymiam kovotojui už civilines teises. Ypač užgavo spalvotosios rasės (negrų) žmones, kuriems tiek daug davė Dr. Martin Luther King Jr.

Southern Christian Leadership Conference organizacijos vadovai kviečia sausio 15 dieną boikotuoti darbą. Vadinasi, tą dieną neiti į darbą, rašyti savo kongresmenams laiškus, raginančius persvarstyti kongreso tarimą ir sausio 15 d. paskelbti nacionaline nedarbo diena.

TRILIJONAS DOLERIŲ KARUI

Rinkiminės kampanijos metu prez. Carteris stipriai mušė į taktą: jeigu bus išrinktas—mažins karinį biudžetą. Bet kaip greitai buvo išrinktas, taip greitai apsvirtė ragožiumi. Žmogus pasidavė visokio plauko reaktininkams, karinės pramonės interesams ir Pentagono generolams.

Užmiršęs ką žadėjo tautai, gruodžio 13 d. tiesiai pasiūlė, kad per penkerius metus karinis biudžetas padidėtų iki trilijono dolerių. Ateinantiesi fiskaliniams metams prezidentas pasiūlė biudžetą padidinti 5.6 proc., iki \$157.5 bilijono. O paskui per ketverius metus kasmet didinti 10.6 proc., 15.5 proc., 20.3 proc. ir paskutiniiais penkmečio metais 25.4 proc.

Trilijonas dolerių neapsakomai didelis kalnas pinigų, kuriuos turės sudėti mokesčių mokėtojai. Už trilijoną dolerių, tik tenka išvaizduoti, kiek ginklų! Ir jie bus ne taikai, o karui.

PASIKARTOS IR AMERIKOJE

Mašinistų asociacijos prez. William W. Winpisinger sako, pagal valdžios projektavimus, jeigu infliacija didės kaip didėja, tai 2050 metais duonos kepalas kaštuos \$35.50, automobilis ne iš didžiųjų—281,000, vidutiniškas vienai šeimai gyventi namas—\$3.5 milijono.

Kad taip gali būti, nenuostabu. Tokių dalykų pasaulyje jau yra buvę. Kai Rusijos caro režimas priėjo bankroto slenkščio, žmonės rubliais klijavo sienas, kaizerinės Vokietijos bankroto išvakarėse elgetos lazda buvo verta keli šimtai markių, kai Čiank-kai-šekas Kiniją nuvarė nuo koto, už duonos svarą reikėjo mokėti svaras pinigų.

Amerika nuo tokių dalykų nėra saugi, kai kapitalizmas eina velniop.

APIE SEN. EDWARD KENNEDY

Senatorius Edward Kennedy yra garsus senatorius. Daug kas mano, kad jis yra doras žmogus, netgi literalas. O kai pasisakė, jog buvęs Irano šachas reikia atiduoti Iranui, tūkstančiai amerikiečių jam plojo, nes išties nebuvo kvailas pasisakymas.

Tačiau kaip visi "kadalikiniai" liberalai, taip ir sen. Kennedy liaudžiai gero nelinki. Senato juri-

diniame komitete, kuriame jis yra pirmininku, su didžiausiu džiaugsmu jis sutiko komiteto tarimą, kad įstatymo projektas S. 1722 (ankstesnis S. 1437) būtų kongreso užgirtas.

O kas gi yra to įstatymo projekto užantyje? Žmogus rastas kaltas už "sabotažą" turi būti teisiamas kalėti iki gyvos galvos, žmogus už obstrukcijas mobilizacijai turi būti teisiamas kalėti penkis metus, už šturmavimą demonstracijos metu turi būti teisiamas kalėti dvejus metus. Viename įstatymo projekte siekiama pasikasti po teise streikuoti, kitame skyrūje siekiama pasikasti po konstitucijos teise ne-liudyti prieš save. Kaip laikraštis "Daily World" pažymi, senatoriaus Kennedy įstatymo projektas S. 1722 yra rimta grėsmė tautos civilinėms ir darbininkų teisėms.

Nenuostabu, kad senatoriui juridiniame komitete už šį įstatymo projektą entuziastingai ploja reaktininkai ir rasistai. Jo pasisakymas, kad šachas turi būti gražintas Iranui, neišperka senatoriaus užmačių įvesti tokius įstatymus, kokiais šachas terorizavo Irano liaudį.

BRAZILIJA PRIE LIEPTO GALO

Brazilija Pietų Amerikoje yra didžiausia ir neapskaičiuojamų gamtos turtų šalis. Bet militarinis režimas, atidavęs svetimoms korporacijoms duris į Braziliją pasinėnauti milijoninių pelnų, kraštą baigia privesti prie liepto galo. Kaip pasakoja valstybės biudžeto agentūros direktorius Antonio Carlos Lambruger, šių metų pabaigoje vargiai ar begalės išsimokėti ir labai galimas daiktas, tarptautiniams kreditoriams prisieis daryti intervenciją.

Lambrugerio pranešimu, šiemet Brazilija turės išleisti \$12 bilijonų pirmimui naftos užsienyje, \$11 bilijonų kitokiam importui, \$3 bilijonus patarnavimams, \$5.5 bilijonus už skolas palūkanoms ir \$8.5 bilijonų mokėjimui skolų. Tuo tarpu iš eksporto teturės tik 18 bilijonų.

Brazilijoje gyvena nemaža ir mūsų tautiečių, daugiausia susitelkusių pramoniniame 8 milijonų gyventojų San Paulo mieste, užterštame skurdžių favelomis, parkuose, patiltėse ir užkaboriuose pritvinkusiame benamių.

MAŽIAU VAŽINĖSIMĖS

Naftą eksportuojančios šalys, susirinkusios Venecueloje, kad ir ne vieningai, nutarė pabranginti naftą. JAV iš jų kasdien perka apie 5 milijonus bačkų neapdirbtos naftos. Didžiosios naftos korporacijos apskaičiuoja, kad ryšium su pabranginimu naftos, amerikiečiams automobilistams šiais metais gazolino galonas pabrangis 10 centų.

Turčiams mokėti už galoną daugiau 10 centų nieko nereiškia, netgi naudingiau, nes sumažės eismas automašinomis, kai biednesni atsisakys automašinos ar ja važiuos tik būtinam reikalui esant.

Tačiau tiems, kurie šeimos biudžeto galus vos suveda, o be automašinos negali apsieiti, pavyzdžiui, į darbą važiuoti, į supermarketą nusipirkti maisto, gazolino pabrangimas dar labiau pragyvenimo lygi pastums žemyn.

Buvo laikai, kad nuvažiuoti už miesto į pikniką ar pas pažįstamą bei giminę nuvažiuoti kur toliau ar į kitą miestą, buvo niekai. Dabar ne vienam teks pagalvoti, ar verta, kai toks gazolino brangumas. J. Ž.

Vilnis, sausio 10

Tvirta taika— svarbiausia

Susipažinau su kai kuriais Amerikos spaudos, radijo apžvalgininkų komentarais apie socialistinių šalių vardu Tarybų Sąjungos vadovo Leonido Brežnevo pareiktus pasiūlymus, kaip toliau plėtoti taikius santykius mūsų žemyne. Bendras vaizdas toks—stengiamasi menkinti šių pasiūlymų svarbą. O tai juk ištisa taikos stiprinimo Europoje programa. Programa, kurios pagrindą sudaro būtinumas toliau mažinti įtampą, gilinti šį procesą ir papildyti jį karinio įtempimo mažinimu, naudinga ne tik socialistinėms, bet ir visoms Europos tautoms. Praktikoje šis kelias save jau pateisino—jis įgalino gerokai priartėti prie tikslo—tvirtos taikos Europoje. Siekdama toliau gilinti įtempimo mažinimo procesą ir atsižvelgdama į tai, kad susidarė realios galimybės, Tarybų Sąjunga siūlo imtis naujų priemonių, kelia naujas iniciatyvas, kurios atitinka dabarties uždavinius taikos stiprinimo labui.

Naujų tarybinių iniciatyvų esmę sudaro tai, kad jos apima visus pagrindinius karinio įtempimo mažinimo Europoje aspektus. Tai ir branduolinės ginkluotės, ir įprastinės ginkluotės mažinimo, ir pasitikėjimo priemonės. Šio komplekso bendra savybė yra ta, kad ji įgyvendinus sustiprėtų visų Europos šalių karinis saugumas, padidėtų jų savitarpio pasitikėjimas.

Manau, kad mums būtina detaliau išsiaiškinti šią programą.

Pirma. Svarbus šios programos elementas yra tas, kad ji nurodo veiksmingą kelią, kaip sumažinti branduolinio ginklo kiekį Europoje. Berlyne bendrame komunikate apie TSRS partinės-vyriausybės delegacijos oficialaus draugiško vizito į VDR rezultatus pažymėta: "Tarybų Sąjunga pasirengusi žengti geros valios žingsnį—sumažinti palyginti su dabartiniu lygiu TSRS vakariniuose rajonuose dislokuotų vidutinio veikimo nuotolio branduolinių priemonių kiekį su sąlyga, kad Vakarų Europoje nebus papildomai dislokuota vidutinio nuotolio branduolinių priemonių". Vėliau, atsakydamas į "Pravdos" korespondento klausimus, Brežnevas pareiškė, kad Tarybų valstybė siūlo nedelsiant pradėti derybas dėl Europoje dislokuotų vidutinio veikimo nuotolio branduolinių priemonių sumažinimo.

Antra. Varšuvos Sutarties šalys yra pasiūliusios visoms Europos pasitarime Helsinkyje dalyvavusioms valstybėms atsisakyti pirmosioms panaudoti viena prieš kitą tiek branduolinių, tiek nebranduolinių ginklų. Šis pasiūlymas galioja ir dabar. Be to, Tarybų Sąjunga savo ruožtu aiškiai pareiškė: ji niekada nepanaudos branduolinio ginklo prieš tas valstybes, kurios atsisako gaminti bei įsigyti tokį ginklą ir jo neturi savo teritorijoje.

Trečia. Tarybų Sąjunga, sudariusi su Vokietijos Demokratine Respublika ir pritarusi kitoms Varšuvos Sutarties dalyviams, nutarė vienašališkai sumažinti Tarybų Sąjungos kariuomenę Centrinėje Europoje. Per prasidėjusius 12 mėnesių iš VDR teritorijos į Tarybų Sąjungą bus išvesta iki 20 tūkstančių tarybinių karių, tūkstantis tankų, taip pat tam tikras kiekis kitos karo technikos.

Vilnis, sausio 10

Panevėžio rajone nudrenuotas šimtatūkstantinis hektaras

Panevėžio melioracijos statybos montavimo valdybos darbuotojai (iš kairės): LTSR nusipelnęs melioratorius valdybos viršininko pavaduotojas Stasys Janauskas, darbų vykdytojas Kazys Kazkačiūnas, LTSR nusipelnęs melioratorius valdybos viršininkas Vytautas Bernatavičius, ekskavatorininkas Kazys Vepštas, LTSR nusipelnęs melioratorius buldozerio mašinistas Vytautas Grigonis.

Pilkšvas akmuo po plačiašakiais ažuolais, gražiai derantis prie žemės paženklino melioratorių nusausintą 100-tūkstantinį hektarą užmirksusių žemių. Sunku atitraukti žvilgsnį nuo lygaus masyvo: dar taip neseniai čia driekėsi krūmokšniai, o dabar dailiai Petro Kaulakio grandies vyrų sutvarkytas tryliktais objektais iškilmingai perduotas "Aušros" kolūkiui.

Sis pasitikėjimas ir garbė Petro Kaulakio grandžiai teko neatsitiktinai. Grandžiai būdinga gera darbų kokybė ir tvarka. Ir šį kartą melioratoriai padirbėjo iš širdies: jų objektas už geriausią projektą ir darbų kokybę pristatytas respublikiniam konkursui. Naujamiesčio gamybinio baro vadovas Teisutis Pavilonis giria šią grandį—daugiausio ekskavatoriaus mašinistą Petrą Kaulakį ir jo vyrus: mašinisto padėjėją Bronių Astravą, žemkasi Juozą Mongirdą ir vamzdžių klojėją Aloyzą Songailą. Jie ne kartą tapo socialistinio lenktyniavimo nugalėtojais. Jiems gerai talkininkauja įsisavintos vidinės ūkiškaitos metodas.

Per trisdešimt darbo metų seniasias respublikoje panevėžiečių melioratorių kolektyvas paklojo tiek drenažo linijų, kad galėtų du kartus apjuosti Žemę. Prieš devynerius metus jam buvo suteikta teisė perduoti rajono žemdirbiams milijoninį nudrenuotą hektarą respublikoje. Graži ta žemdirbių ir melioratorių bičiulystė: į nusausintus laukus pavasarį anksčiausiai ateina sėjėjai, o derlius juose net ketvirtadaliu didesnis.

Nuo mažų upelių tvarkymo iki kompleksinių melioravimo darbų projektų—taip augo rajono melio-

Ketvirta. Pasitikėjimo didinimas tarp Rytų ir Vakarų yra susijęs su TSRS ir jos sąjungininkų pasiūlymu prisilaikyti informavimo apie karines pratybas, kuriose dalyvauja daugiau kaip 40-50 tūkstančių žmonių, vienos kitos informuoti iš anksto ne tik apie karines pratybas, bet ir apie sausumos kariuomenės, turinčios daugiau kaip 20 tūkstančių žmonių, perdislokavimą. Kaip matome, iš šios programos Tarybų Sąjunga neturėtų jokių vienašališkų pranašumų, jų neturėtų ir bet kuri kita socialistinė Europos valstybė. O JAV? Amerikiečiai iš tarybinių pasiūlymų realizavimo tik laimėtų lygiai tiek, kiek ir Europos kontinento tautos—toliau mažėtų tarptautinis įtempimas, tvirtėtų taika.

Apolinaras Sinkevičius

ratorių kolektyvo galimybės ir apimtis. Panevėžiečių dirvos dėl blogo nuotakumo ir menko laidumo labiau nei kitur laukė šių "žemių gydytojų" prisilietimo, jų pertvarkymų. Melioracijos statybos montavimo valdybos viršininkas Vytautas Bernatavičius mieliai aprodo kiek daug gražių darbų melioratorių nuveikta rajone. Jie nutiesė 142 kilometrus kelių, įrengė dešimtis užtvankų, užliejusiu 277 hektarus, pastatė 106 tiltus. Per tuos metus neišpasakytai praplėtė melioratoriaus profesijos ribos ir darbų užmojis: per mėnesį panevėžiečiai nuveikia dvigubai daugiau, negu rajone buvo padaryta per dvi dešimtis buržuazijos valdymo metų. Vien iš panevėžiečių melioratorių mechanizmais perstumtos žemės susidarytų 200 milijonų kubinių metrų kalnas.

Prieš pora metų užbaigtos melioruoti Eriškių, vėliau dar tada nesustambinto "Tiesos" kolūkių žemės. Sie kolūkiai už vienkiamų nukėlimą į gyvenvietes išrašyti į respublikinę garbės knygą. Šių ūkių žemėje prasideda antrojo etapo darbai: stambinamos drenažo sistemos, vietoj atvirų rinktųjų klojami didelio skersmens vamzdžiai, daugiau įrengiama dvipusio vandens režimo reguliavimo sistemos, laukus drėkina nutekamieji vandenys.

Kiekvienas melioratorių darbas tampa naudingas ne tik žemei, bet

ir žmogui. Čia daug sumanumo parodo melioratorių kolektyvo racionalizatoriai. Valdybos vyriausiojo inžinieriaus A. Simniškio, gamybinių barų mechanikų V. Račiūno ir K. Dambrausko sukurtas įrenginys drenažo tranšėjoms užversti akmeniu pripažintas išradimu ir įvertintas šalies Liaudies ūkio pasiekimų parodos sidabro medaliu. Respublikos melioratoriai plačiai naudoja šį panevėžiečių sukurtą įrenginį. Nuo penkmečio pradžios įgyvendinta daugiau kaip šimtas racionalizatorių pasiūlymų.

Kolektyvo darbo šventės proga mašinistui buldozerininkui Vytautui Grigonui suteiktas nusipelnusio respublikos melioratoriaus garbės vardas. Šį vardą turi jau devyni kolektyvo nariai. V. Grigonis—vienas pirmųjų įvykdė asmeninę penkmečio užduotį. Šiuo metu jas yra įvykdę apie šimtas melioratorių. Pirmūnų gretose—daugiakaušiu ekskavatorininku A. Lažausko, J. Janonio brigados. Už gerą darbą kas dešimtas kolektyvo narys apdovanotas ordinu ir medaliu. Melioratoriaus profesija čia neretai tampa šeimininė: žinomi 4 broliai Vepštai, Adomavičių, Kuncės dinastijos. Vaikai ir anūkai renkasi savo tėvų profesiją, gilina savo žinias aukštosiose ir specialiosiose vidurinėse mokyklose, grįžta į savo kolektyvą, kad geriau suprastų žemę, pertvarkytų ją taip, kaip žemė visuomet būtų graži ir dosni.

Žinių versmė Lietuvoje

Lietuvos įmonėse, organizacijose veikia 4,686 komunistinio darbo mokyklos, kurias lanko 113,181 klausytojas. Didesnė jų dalis—judėjimo už komunistinę pažūrą į darbą aktyvūs dalyviai. Komunistinio darbo mokyklose žinias gilina bei patyrimu dalijasi 11,200 racionalizatorių ir išradėjų.

Respublikos "Žinijos" draugija jungia 44,876 narius. Jų tarpe—25 LTSR Mokslų Akademijos akademikai, 28—Mokslų Akademijos nariai korespondentai, 305—mokslų daktarai, profesoriai, 3,156—mokslų kandidatai, docentai.

Pernai per 10 mėnesių daugiausia paskaitų perskaityta visuomeninė politinė tematika—142,552. Kaip ir užpraėjusiais metais, laukiamos paskaitos apie gamtos mokslus, technikos pasiekimus.

Šiuo metu respublikoje veikia 300 liaudies universitetų. Juose mokosi daugiau kaip 550 tūkstančių klausytojų. Daugiau universitetų pernai buvo gamyklose, įmonėse.

Visuomeninių politinių darbo žmonių lavinimui rūpinasi daugiau

kaip 3.5 tūkstančio pranešėjų. Tai partiniai, tarybiniai, ūkiniai vadovaujantys darbuotojai.

Įmonėse, organizacijose sudarytos 3.5 tūkstančio politinformatorių grupių, kurios jungia 34 tūkstančius politinformatorių. Du trečdaliai šių visuomenininkų yra komunistai, apie 60 procentų turi aukštąjį ir nebaigtą aukštąjį išsilavinimą.

Agitatoriais dirba daugiau kaip 49 tūkstančiai aktyvistų. Pusė jų komunistai, beveik 11 tūkstančių—komjaunuoliai.

Partinio, komjaunimo politinio švietimo ir ekonominio mokymo sistemoje propagandistais dirba 20.5 tūkstančių visuomenininkų. Jiems talkina 4 tūkstančiai metodinių tarybų narių, konsultantų.

Partinio švietimo sistemoje mokosi 240 tūkstančių žmonių. Visomis ekonominio mokymo formomis akiraty plečia 180 tūkstančių klausytojų.

Iš "Tiesos"

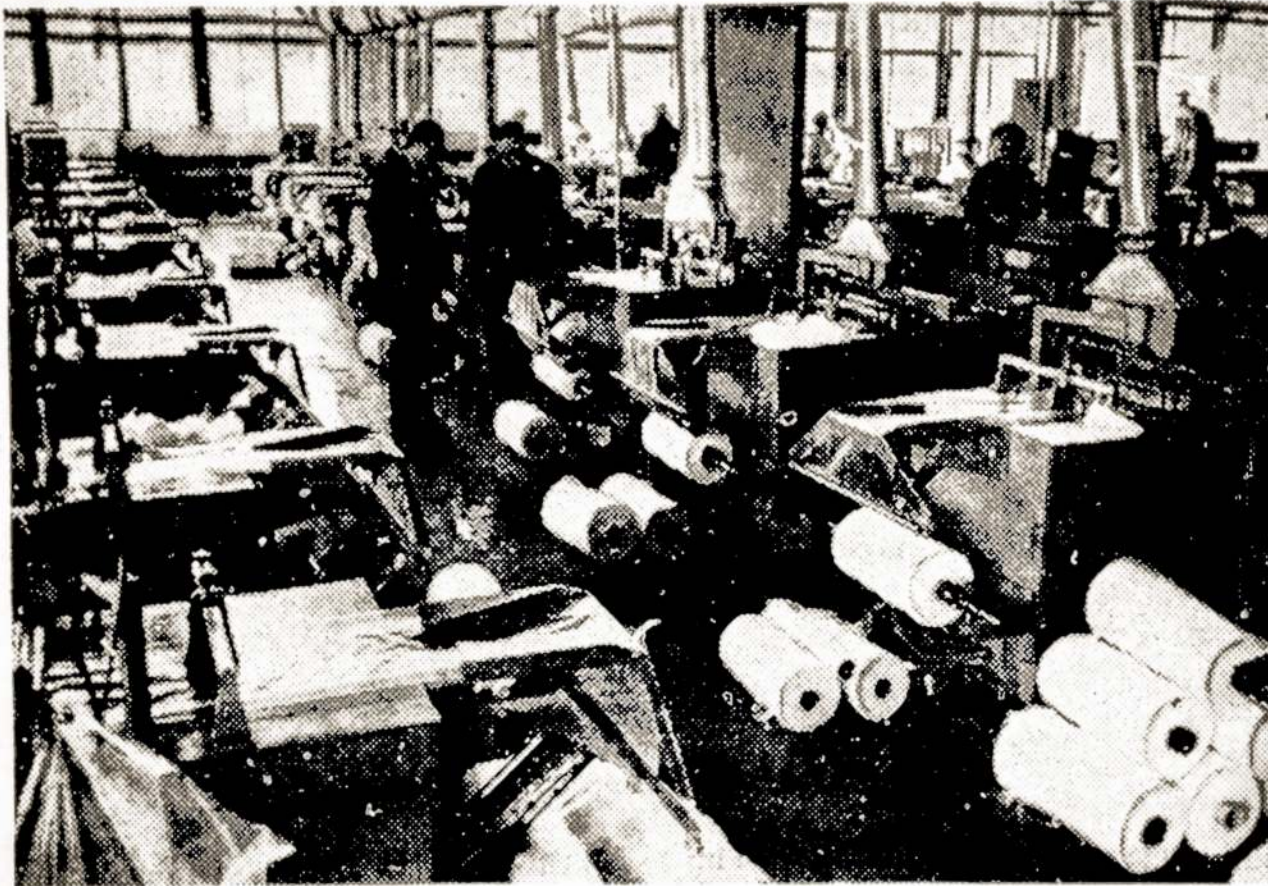

Kas naujo Lietuvoje

SKAMBA SKUDUČIAI

Kauno rajono Slienavos aštuonmetėje mokykloje palaikomos gražios skudučių muzikos tradicijos. Muzikos mokytojas Vincas Malinauskas jau nuo 1958 metų kasmet paruošia keliolika naujų mokinių, gabesnių skudučių muzikai ir mėgstančių jais groti.

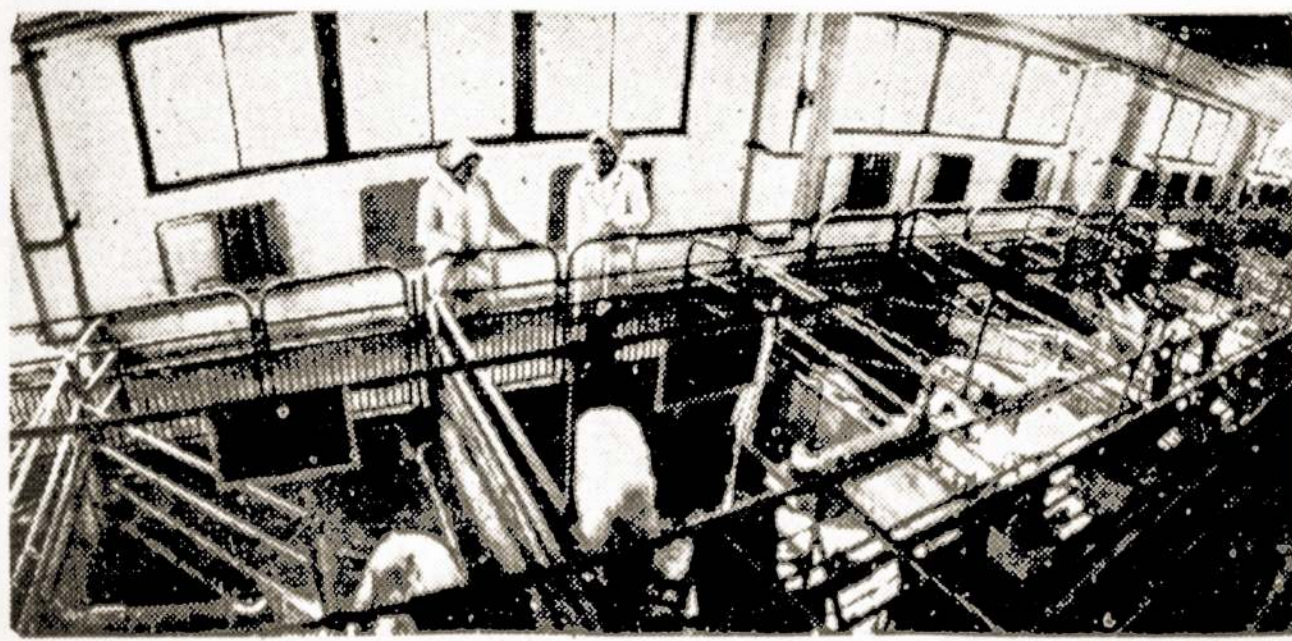
1964 metais skudučių ansamblis yra dalyvavęs ir respublikinėje moksleivių dainų šventėje. Į ansamblio repertuarą įtraukti populiarius kūrinius skudučiams: "Kalvelis", "Rezginėlė", "Siūlai, siūlai" ir kiti. Skudučių muzika pajvairinama pritariant akordeonu.

Vilniaus plastmasinių dirbinių ganyklos kolektyvas dirba aplenkdamas gamybinį grafiką. Nuo metų pradžios virš plano pagaminta apie 30 tonų polietileninės plėvelės ir daugiau kaip už 200 tūkstančių rublių plataus vartojimo gaminių.

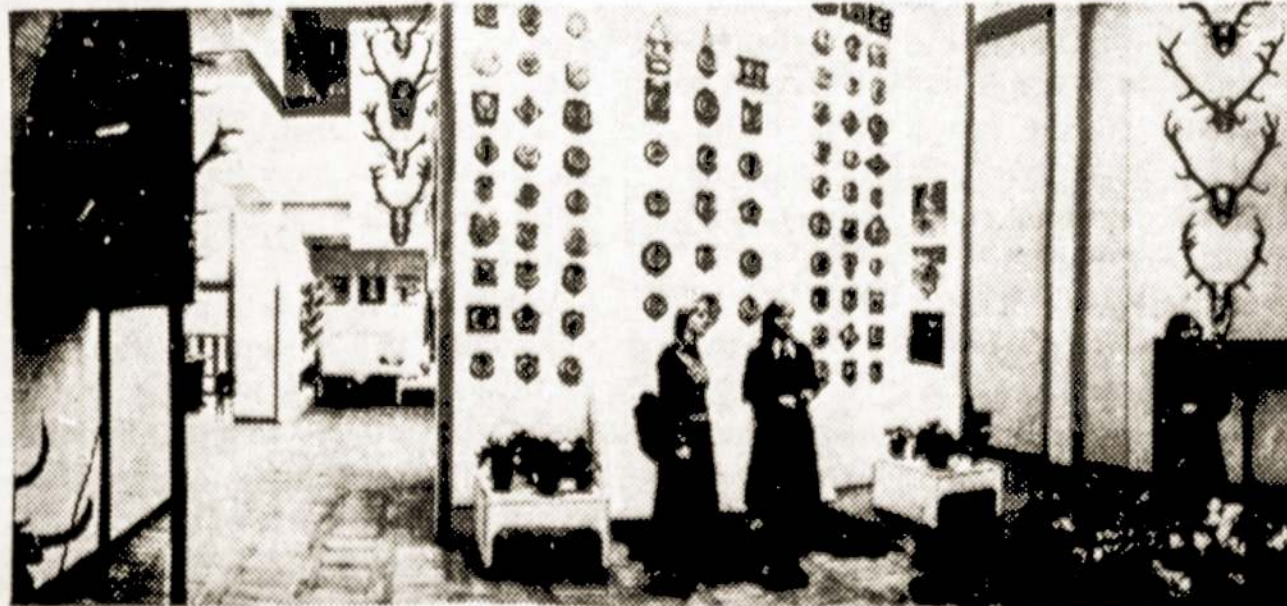
Antrajame šių metų pusmetyje gamykloje į rikiuotę stojo naujas plataus vartojimo gaminių cechasis.

NUOTRAUKOJE: naujojo cecho bendras vaizdas. T. Žebrausko nuotr.

Pirmuosius "naujakurius" priėmė Mazeikių rajono statoma Bugenių tarpūkinė gyvulininkystės įmonė. Joje kasmet bus nupenima po 12 tūkstančių kiaulių.

A. Dilio nuotr.

Metu pabaigoje Siaulių Dailės parodų rūmose veikia medžioklės trofėjų paroda. Lankytojai turėjo progos apžiūrėti daugiau kaip tris šimtus eksponatų.

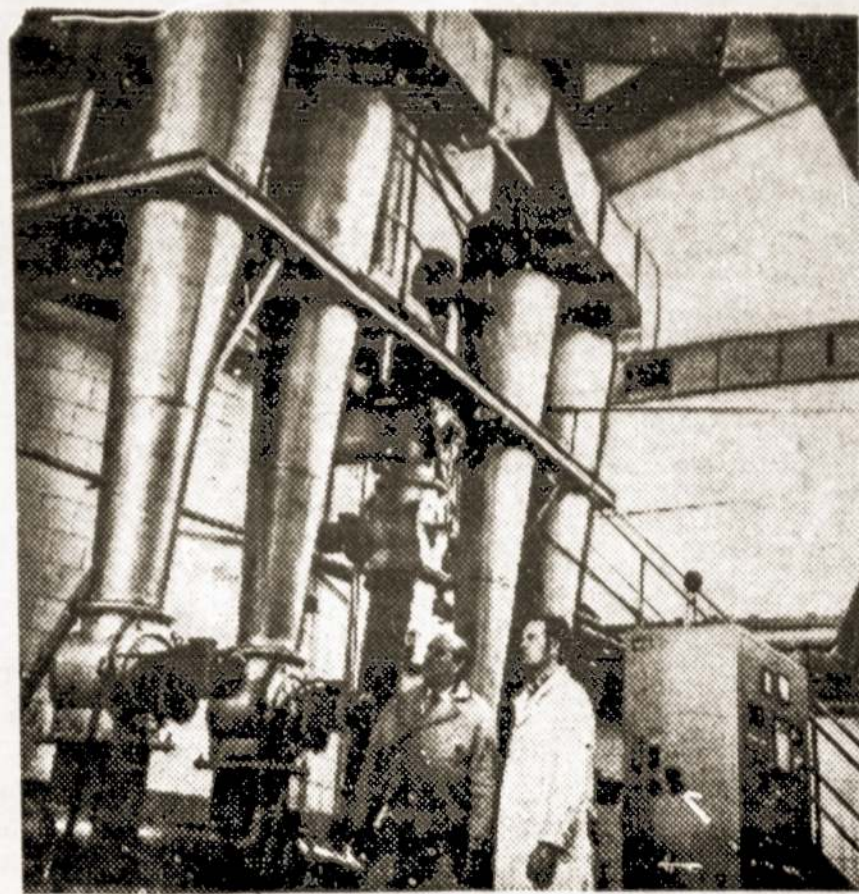
NUOTRAUKOJE: prie parodos standų.

A. Dilio nuotr.

EKRANO BIČIULIAI

Varėnos rajono moksleiviai labai domisi kino menu: jau aštuntus metus čia veikia jaunųjų kino draugų klubas "Dzūkija". Jo nariai—vyresniųjų klasių moksleiviai—organizuoja mokyklinius kino seansus, drauge su mokytojais sudaro repertuarą, padedantį geriau mokytis literatūros, istorijos, kitų dėstomų dalykų, sistemingai supažindina jaunuosius žiurovus su žymiausių tarybinių kino meistrų kūryba, respublikos kino laimėjimais.

"Dzūkijos" klubas pripažintas geriausiu respublikoje.

"Sirvintos" tarpūkinėje gyvulininkystės įmonėje veikia lieso pieno miltų cechas. Jo produkcija naudojama maisto pramonėje, taip pat mažiems veršeliams.

NUOTRAUKOJE: prie miltų agregatų [iš kairės] cecho viršininkas K. Adžgauskas ir vyr. meistras A. Klimašauskas. A. Sabaliausko nuotr.

NAUJI TARYBŲ RŪMAI

Kupiškio rajone, Subačiaus gyvenvietėje nemažai daugiabučių gyvenamųjų namų. Čia pastatyti kultūros namai, vidurinė mokykla, prekybos centras, buitinio gyventojų aptarnavimo paviljonas. Dabar gyvenvietės centras pasipuošė ir Tarybų rūmais. Juose netrukus iškurs gyvenvietės ir apylinkės Liaudies deputatų tarybų vykdomieji komitetai.

PAŽANGOS STATYTOJAI

Respublikos mokslinių-techninių draugijų nariai, lenktyniaudami pagal asmeninius ir kolektyvinius kūrybos planus, šio penkmečio metais sukūrė ir pritaikė gamyboje dešimtis mechanizuotų bei automatizuotų linijų, nemažą našių įrangos priemonių. Tai davė liaudies ūkiui daugiau kaip 200 milijonų rublių ekonomijos.

MOKSLINES INTELIGENCIJOS RENGIMAS

Tarybų Lietuvoje pokario metais labai trūko mokslinių ir mokslinių-pedagoginių kadro. O tai sudarė nemažų sunkumų toliau ugdam mokslą, rengiant aukštos kvalifikacijos specialistus respublikos liaudies ūkiui ir kultūrai. Jau tuo sunkiu laikotarpiu Lietuvos TSR Mokslų akademijos institute ir aukštosiose mokyklose buvo organizuota aspirantūra. Tačiau, esant silpnai mokslinei bazei, ji negalėjo patenkinti sparčiai augančių poreikių. Todėl didelį vaidmenį tada suvaidino jaunų specialistų rengimas Maskvoje, Leningrade, Kijeve bei kitų miestų moksliniuose centruose, kur, vadovaujami žymiausių tarybinių mokslininkų, kvalifikaciją kėlė ir gilino žinias nemažose respublikose pasiuntinių. Brolėškose respublikose baigė aspirantūrą dabar plačiai žinomi mokslininkai: matematikai Vilniaus universiteto rektorius profesorius Jonas Kubilius, Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Matematikos ir kibernetikos instituto direktorius profesorius Vytautas Statulevičius, Vilniaus universiteto profesorius istorikas Kostas Navickas, Lietuvos TSR Mokslų Akademijos akademikas profesorius filologas Vytautas Mažiulis, kauniečiai profesoriai medikai Alfredas Smailys, Jurgis Brėdikis ir daugelis kitų.

Tarybų Lietuvos vyriausybės prašymu pokario metais į respublikos aukštąsias mokyklas atvyko dirbti nemažai žymių mokslininkų iš kitų tarybinių respublikų. Jie suteikė tiesioginę paramą ruošiant aspirantus, būdami jų disertacijų moksliniais vadovais bei konsultantais.

Ilgą laiką Lietuvoje trūko kvalifikuotų mokslinių ir mokslinių-pedagoginių kadro skaičiavimo technikos, automatikos, elektronikos, gamybos procesų mechanizavimo ir

automatizavimo, biofizikos, biochemijos, genetikos ir eilės kitų specialybių srityse. O tokie specialistai buvo rengiami Tarybų šalies stambiuose moksliniuose centruose, kur yra aukštos kvalifikacijos moksliniai kadrai, mokslinė-eksperimentinė bazė su sudėtingais šiuolaikiniais įrengimais. Vien tik 1959-1975 metų laikotarpiu kitose tarybinėse respublikose tikslinę aspirantūrą baigė 400 aspirantų iš Lietuvos aukštųjų mokyklų.

Tarybų šaly sukurta plati kvalifikacijos kėlimo institutų, fakultetų ir kursų sistema. Ji padėjo ir dabar padeda Tarybų Lietuvos aukštųjų mokyklų dėstytojų kvalifikacijos lygiui kelti. Vien tik per praėjusį penkmetį (1971-1975 metais) mokslinę ir pedagoginę kvalifikaciją kėlė beveik 300 Lietuvos aukštųjų mokyklų mokslinių-pedagoginių darbuotojų.

Kasmet Lietuvos aukštosiose mokyklose didėja kvalifikuotų kadro skaičius. Jei 1960 metais mokslų daktarai ir kandidatai sudarė 25 procentus visų dėstytojų, tai dabar jų yra daugiau kaip pusė.

Šiandien Vilniaus universitetas, Kauno politechnikos institutas, Kauno medicinos institutas ir kitos aukštosios mokyklos tapo stambiais moksliniais centrais, kur ruošiami labai kvalifikuoti moksliniai kadrai ne tik Tarybų Lietuvai. Daugelis šių aukštųjų mokyklų mokslininkų, jų tarpe Jonas Kubilius, Zigmas Januškevičius, Aleksandras Cyras, Marijonas Gregorauskas, Kazimieras Ragulskis, Jurgis Brėdikis, Juozas Blužas ir kiti, kviečiami į įvairius Tarybų šalies mokslinių centrų daktarinių ir kandidatinių disertacijų oponentais. Pastarąjį dešimtį metų vis daugiau disertacijų gynė Lietuvos aukštosiose mokyklose mokslininkai iš kitų respublikų.

V. Siudikas

Vilnis, sausio 10

Beveik pusę milijono drenažo vamzdžių kasdien pagamina Tauragės keramikos gamykla.
A. Sabaliausko nuotrauka

Geros permamos apylinkėje

I Utenos rajono Antalgės paukštinkystės tarybinį ūkį Elenos ir Stasio Rimonių šeima iš gretimo ūkio atsikėlė jau gerai žinodama žemdirbio duonos skonį. Jis—gargas rajone mechanizatorius, ji—darbšti gyvulių šėrėja. Patraukė nauja Antalgės gyvenvietė, kurioje iš karto gavo sklypą namui statyti.

Anksčiau šioje vietoje buvo vos keli vienkiemiai, dabar centrinėje gyvenvietėje gyvena beveik pusė tūkstančio žmonių. Gyvenvietės gatvės rūpestingai prižiūrimos, abipus—gražūs mūriniai namai. Ukyje kasmet švenčiama apie dešimt įkurtuvių. Neseniai tokia džiaugsminga šventė buvo ir Rimonių šeimoje. Bene labiausiai įkurtuvėmis džiaugėsi dukros Diana ir Daiva. Turi jaukų savo kambarį, netoli mokykla, kurioje abi sesutės mokosi vien ketvertais ir penketais.

Antalgės paukštinkystės tarybinis ūkis priklauso Leliūnų apylinkėi. Šios apylinkės valdose įsikūręs ir Leliūnų kolūkis. Kaip ir dera geriems kaimynams, abu ūkiai glaudžiai bendradarbiauja, tarpusavyje lenktyniauja ne tik dėl pilnesnių aruodų, bet ir dėl kultūringesnio gyvenimo, gražesnės aplinkos.

Labai ryškūs pasikeitimai per pastaruosius metus įvyko šioje apylinkėje. Praėjusiais metais į naują, erdvią, su gerai įrengtais dalykiniais kabinetais, su mokykla persikėlė moksleiviai ir mokytojai, kolūkio lėšomis buvo pastatytas ir penkiasdešimties vietų lopšelis-darželis žemdirbių vaikams. Ūkis padengia ir didžiausią vaikų išlaidų lėšų dalį.

Tačiau bene ryškiausiai kaimo socialinės raidos pažanga pastebima gyvenamųjų namų statyboje. Per ketverius metus apylinkėje pastatyta apie pusšimtį gyvenamųjų namų su ūkiniais pastatais. Vien tik pernai įkurtuvės atšventė vienuolika žemdirbių šeimų, šiemet jų bus dar daugiau.

Leliūnuose suformuotas gražus alytiškių skydinių namų kvartalas, daugelis pasistatė namus ir pagal individualius projektus. Ne prie vienos sodybos žvilgsni patraukia skoningai sutvarkyta aplinka. Žmonės gerai supranta, kad isikurdami gyvenvietėje, turi prisidėti prie jos aplinkos grožio kūrimo.

Kaip papasakojo apylinkės vykdymo komiteto pirmininkas P. Pipiras, siekti šio grožio nuolat skatina tradiciniai aplinkos tvarkymo konkursai, kuriuos apylinkės taryba organizuoja kartu su ūkių visuomeninėmis organizacijomis.

Kalvotoje Aukštaitijos žemėje, buvusiose usnynėse, kaip rašė uteniškis poetas Teofilis Tilvytis, kadaise kaimo žmogui sunku buvo verstis, jis grimzdo į skurdą ir nepriteklus. Dabar toje pačioje žmogaus prikeltose ir atkovotoje žemėje kasmet išauga vis gausesni derliai, vis šviesiau gyvena žemdirbys.

A. Norvaišas

Bėgimas nuo skurdo

[Iš Meksikos]

„Oferta“ („gausi pasiūla“): apie tai pirkėjams jau iš tolo pasakoja rausvi skelbimai ant parduotuvių durų, vitrinose. Rudenį tokių skelbimų ypač daug: kas gi tuo metu pirks vasarinius drabužius, tad ir parduodami jie pigiau... „Ofertos“ griebiasi parduotuvės šeimininkas, kai nesugeba sudurti galo su galu, kai nepajėgia išlaikyti apskresnio prekybininko, modernios parduotuvės konkurencijos... Tiksliau sakant—kai išmuša bankroto valanda.

Bet be šių skelbimų, visokiausių ofisų, bankų, viešbučių ir net naktinių barų tarnautojai rudenį matomoje vietoje kruopščiai klijuoja dar vieną—„no hay trabajo“ („nėra darbo“). Kad nevarstytų be reikalo durų ir netrukdytų sezoniniai darbininkai, kiekvieną rudenį užplūstantys šalies sostinė ir kitus Meksikos miestus. Vadina juos čia „braseros“, žmonėmis, kurie, be savo darbininkiškų rankų, daugiau nieko neturi.

„Apie keturiasdešimt procentų darbingų meksikiečių visiškai nedirba arba dirba dalį laiko. Šis procentas didesnis kaimo vietovėse ir jaunimo tarpe“—tai Meksikos darbo ir socialinio aprūpinimo ministro Ochados Pedro nuomonė, nors šalies vyriausybė šiuo opiu šaliai klausimu vengia oficialių ir tikslų pranešimų.

Ką reiškia šis 40 procentų? Meksikos spauda „šifruoja“ juos taip: tai pusantro milijono visiškų bedarbių ir 6 milijonai žmonių, kurie per metus dirba tik tris mėnesius... Specialistai taip pat apskaičiavo, kad, siekiant bent dalinai išbristi iš šios krizės, būtina kasmet sudaryti 600 tūkstančių darbo vietų. Tuo tarpu vyriausybės planai kur kas kuklesni: 300 tūkstančių per... dvejus metus. Ką gi, vis šis tas. Nors, reikia atsiminti, kad kol kas tai irgi tik planai...

„Bet jeigu bent dalis šių planų bus realizuota, tai jau po metų kitų galbūt nesutiksime prie Teofiuakano piramidžių tiek daug apiplyšusių išblyškusių žmonių, kurių viena dienos palaima—parduoti už kelis pesus menkų charakteringą Meksikos suvenyrą, nuspalvintą moline figūrėle-švilpuką. Gal Mexico City gatvės nematysime niūrių liaudies muzikantų-marjačių—veidų, kurie, daug vilčių dėję isigydami nacionalinius meksikiečių drabužius, muzikos instrumentus, dažnai namo grįžta be grašio... Ypač dabar, kai mažai turistų, o patys meksikiečiai bevelija skubėti, bet ne klausytis serenadų... Beje, yra viena diena ir naktis, kada marjačis neturi laiko net prakaito nubraukti per Nepriklausomybės dienos šventę, Garibaldi, Konstitucijos aikštėje dvidešimt kelias valandas skamba nuostabios Meksikos liaudies melodijos, skamba ir ant grindinio metami pesai—atlyginimas už gerą noutaiką. Bet ar gali viena diena penėti metus?...

Gal neteks ir matyti šimtų elgetų, kurie, nebodami lietaus ir rudens vėsos, dienų dienas praleidžia gatvėje, prašydami išmaldos, gal nesutiksime tų rudaakių paauglių, kurie pusalkaniai iki vėlyvos nakties, rizikuodami savo gyvybe, pardavinėja automobilių šeimininkams laikraščius... Gal nesusidursime ir su slogia atmosfera Mexico City geležinkelio, autobusų stotyse, kai šeimos išlydi sezoniniams darbams savo narius—daugiausia sūnus ir dukras į „kapitalizmo citadelę“—Jungtines Amerikos Valstijas. Išlydi su ašaromis, nes ne visi turi imigracinius dokumentus, vadinasi, labai rizikuoja. Net savo gyvybę... Iš tikrųjų tiltas per Rio Grande upę, skiriančią Meksiką nuo JAV, prie Nuevo Laredo miesto—tik „laimingiesiems“, t. y. turintiems savo kišenėse šiuos dokumentus, o tūkstančiai kitų pereina sieną nelegaliai. Trijų tūkstančių kilometrų Meksikos ir JAV pasienio ruožė—du „kontrabandiniai punktai“. Vienas prie Laredo. Kitas—Ramiojo vandenyno pakrantėje, prie Tijuano miesto. Pavojingiausias pastarasis ruožas: čia kas mėnesį nuo pasieniečių, taip pat įvairaus plauko banditų žūna tūkstančiai „čikanų“ (žmonių iš Pietų pusrutulio).

Bet skurdas ir nedarbas šalyje koi kas verčia „braseras“ plaukti per ledinius Rio Grande vandenį, brautis pro vielų tinklą ir kulkas prie Tijuanos. O dalis jų JAV irgi apverktina: jie dirba nuo aušros iki sutemos, o atlyginimas jų daug menkesnis, negu darbininko amerikiečio. Jie negali tapti profsajungų nariais, taigi jiems netaikomi ir amerikiečių darbo įstatymai. Jie eksploatuojami.

Tiesa, dar 1951 metais tarp Meksikos ir JAV buvo pasirašytas susitarimas dėl organizuoto meksikiečių priėmimo į darbą pietinėse Amerikos valstijose. Kasmet į JAV išvykdavo apie 300 tūkstančių žmonių. Tačiau greit amerikiečiai sumažino kontraktų skaičių, kadangi, kaip rašo Meksikos laikraštis „El dia“, „nelegali imigracija atneša jai (JAV valdžiai) daugiau naudos, negu žalos“. Nauda aiški—nelegaliai perėjusiems sieną galima mokėti dar mažiau nei kontraktą pasirašusiems... Žala? O jos lyg nėra—atidirbo sezoną ir... vyk lauk. Kitais metais į jo vietą ateis kitas... A. rukauskas

Kultūriečių žiniai

Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas turėjo įvykti gruodžio 18 d., bet sustreikavus Čikagos miesto autobusų ir traukinėlių šoferiams sustabdžius miesto transportaciją, susirinkimas neįvyko. Pora automašinių su keliomis narėmis atvažiavo, matomai jos manė, kad ir kitos narės kokiū būdu atvyks, bet neatvyko...

Labai gaila, kad taip įvyko, nes tame susirinkime turėjome rinkti naują 1980 metams valdybą.

Dabar susirinkimas bus sausio 15 d. 1980 metais, 12 val. dieną „Vilnies“ salėje. Šia proga iš anksto noriu priminti, kad tą dieną pasitaukiam dideliems šalčiams ir prsnigus daug sniego, tai ir vėl susirinkimas neįvyktų. Tad nepamirškite.

Lauksiame patogaus oro ir visu narių atsilankant į susirinkimą sausio 15 d. Sekr. J. M-nė

SVENČIŲ PROGA

Visiems nuoširdūs linkėjimai linksmu žiemos švenčių ir laimingų Naujųjų Metų.

VITO A. PAJAUJIS
Chicago, Illinois

Sveikinam su žiemos šventėmis ir Naujaisiais 1980 Metais

Visus mūsų gimines, draugus bei pažįstamus Tarybų Lietuvoje ir Amerikoje, taipgi „Vilnies“ personalą.

VISIEMS LINKIME LAIMES ir BŪTI SVEIKIEMS.

ALVINA ir JOHN STRICH

SVEIKINAME SU NAUJAIŠ 1980 METAIS

L. L. D. NARIUS, „VILNIES“ KOLEKTYVĄ, SKAITYTOJUS, VAJININKUS, REMEJUS, BENDRADARBIUS ir PLATINTOJUS CIA JAV, KANADOJE BEI LIETUVOJE. VISIEMS LINKIME SVEIKATOS, LAIMES.

Tegu Naujieji Metai neša taiką, ramybę visame pasaulyje!

L. L. D. 45-OJI KUOPA
Los Angeles, California

GYVAS EŽERŲ SIDABRAS

Jei į Lazdijų rajoną pažvelgsi iš sklandytuvo skrydžio, akys iškausu nuo daugybės tviskančių veidrodžių. Tai saulėje raibuoja du šimtai ežerų.

Ežerai—krašto grožis ir žmonių poilsis. Prie didžiausio rajone—tyvuliuojančio 2,337 hektarų plote—Dusios ežero vasarą rengiami turistiniai sąskrydžiai, suplaukia poilsiautojų bene iš visos Lietuvos.

Ežerai—legendos... Vienas vietos gyventojas pasakojo, kad kadaise Snaigyno ežero saloje gyvenusi nepaprasto grožio mergina Aušrinė. Ši gobšaus ir žiaurais kunigaikščio dukte pamilusi neturingą žveją...

—Lazdijų vandenys,—sakė Metelių žuvininkystės ūkio direktorius Vytas Dambauskas,—tai karšiai ir seliava, lydeka ir kuoja: bet ne tik šių žuvų turtingi mūsų ežerai. Pokario metais užveista naujų rūšių žuvų—sykų ir peledžių, amūrų, plačiakakių... Ežeruose auginami karpiai, prigyja iš Prancūzijos atkeliavę unguriai. Beje, mes žvejojame tik dvidešimt viename eže-

re, kurių bendras plotas 7,300 hektarų.

Zuvininkystės ūkio centras—Metelių gyvenvietė, įsikūrusi tarp Dusios ir Metelių ežerų. Siose kraštuose nuo seno žmonės merkė tinklus į vandenį, vertėsi žuvininkyste. Siose vietovėse žvejo profesija buvo perimama iš kartos į kartą.

Cia su pagarba kalbama apie darbo veteranus, jau pensininkus Antaną ir Praną Kubilius, dirbusius žuvininkystės ūkyje nuo pat jo susikūrimo dienos. Dabar čia taip pat netrūksta darbščių žvejų. Juozas Karčiauskas ir Antanas Markas, Teofilis Strankauskas ir Vincas Kardziulevičius bei kiti vyrai traukia gausias valksnas.

Jau septynerius metus Meteliuose dirba Petras Stanchovas, atvykęs iš Daugų žuvininkystės ūkio. Petras—vyr. inžinierius ichtiologas, sumanus jaunas specialistas. Antai prieš kurį laiką į ežerą buvo suleista daug dvimečių karpų. Bet jų tinkluose nepavyko nė su žiburiu atrasti. Todėl daugelis pamanė,

kad karpiai išnyko, bandymas, kaip sakoma, nuėjo vėjais. Tačiau Petras nenuleido rankų.

—Palaukime žiemos,—pasakė jis,—paiginkime tinklų sparnus trim šimtais metrų. Karpis atsargi ir gudri žuvis, telkiasi į būrius giliose vietose, ji mums vasarą nepasidavė į paprastus tinklus. Žiemą bus apsnūdusi.

Ųkart tik pirmu poledinės žuklės metimu tinkluose sidabravo per dešimt tonų karpų... Kauno, Vilniaus žuvies parduotuvėse galėjai nusipirkti iki... metro ilgio septyniolika kilogramų sverančių karpų. Tokių žuvų milžinų dar niekas nebuvo matęs, turbūt dar iki šios dienos nežino, kad jos ant šeimininkų stalų buvo atkeliavusios iš meteliečių žvejų tinklų.

Iktiologai yra nustatę, kad žuvis tarsi kalbasi atitinkama poza.

Antai šiek tiek išlenktas, pasviręs jos kūnas su lengvai prispaustais pelekais signalizuoja, kad yra maisto; įtempti pelekai, išskleisti žiaunų viršeliai, atverta burna ir bangaujantys nugaros bei uodegos judėsi skelbia pavojų. Kai kurios žuvis, pasiduodamos nugalėtojo valiai, prispaudžia prie kūno pelekus, jų gaiva kyla, o uodega leidžiasi, atkišama labiausiai pažeidžiama smūgiui vieta—kūno apačia. O kokios karpų, pajutusius meteliečių tinklus, poza, kažin ar kas žino. Tik, suprantama, žuvis pačios į tinklus nelenda. Reikia nelengvai, įtemptai ir sumaniai dirbti. Tuoj pačiu nepamirškime, kad ežerų turtu ne tik naudojamosi, jis, padedant mokslininkams, ichtiologams, dirbtiniu būdu gausinamas. Ežerai saugomi ir globojami.

Arnoldas Čaikovskis

Metelių žuvininkystės ūkyje auginamos ir antys. Ančių augintoja Emilija Kubilienė.

NAUJŲJŲ 1980 METŲ PROGA

Širdingai sveikiname visus savo gimines, draugus, pažįstamus, gyvenančius Amerikoje ir T. Lietuvoje.

Taipgi visus tuos, kas tikrai dirba dėl laimingesnio žmonių gyvenimo.

Visiems linkime geros sėkmės.

JONAS ir MARIJONA MAŽUKNAI
Pittsburgh, Pennsylvania

SVEIKINIMAS

Žiemos švenčių ir Naujųjų Metų proga sveikinu gimines ir draugus Amerikoje, Kanadoje ir Tarybų Lietuvoje. Linkiu visiems stiprios sveikatos ir visokeriopos laimės gyvenime.

Lai būna taika pasaulyje ir tautų draugystė.

VALYS ir VIRUTĖ BUNKAI
St. Petersburg, Florida

ŽIEMOS ŠVENČIŲ PROGA

Sveikiname visus savo gimines, draugus ir pažįstamus čia Amerikoje ir Lietuvoje. Būkite sveiki!

LINKIME LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ.

VINCAS ir ESTELLE BOGDEN
852 N. Karlov Ave., Chicago, Ill. 60651

Linksmiausių žiemos švenčių ir laimingų Naujųjų Metų!

SVEIKINU VISUS GIMINES, DRAUGUS ir PAŽĪSTAMUS AMERIKOJE ir TARYBŲ LIETUVOJE.

Linkiu visiems geros sveikatos, sėkmės.

LILLIAN NOVAK
Pinellas Park, Fla.

Sveikinu su žiemos šventėmis ir Naujaisiais 1980 Metais

VISUS GIMINES, DRAUGUS-DRAUGES ir PAŽĪSTAMUS AMERIKOJE ir LIETUVOJE.

Linkiu visiems sveikatos ir daug laimės.

ANTANINA BUTKIS
La Grange Park, Ill.

ŽIEMOS ŠVENČIŲ PROGA

SVEIKINU DRAUGUS BEI PAŽĪSTAMUS ir VISUS TEISYBĖ MYLINCIOUS ŽMONES.

Mylinti gele, pražydek savo gražumu, suteik džiaugsmą visai žmonijai 1980 metais.

B. KAIMYNAS
(Chicago, Ill.)

Naujųjų 1980-ųjų proga

Sveikinu "Vilnius" leidėjus, bendradarbius, rėmėjus, skaitytojus čia JAV ir užsienyje, Liet. TSR vyriausybę, valdžią ir visus tyros sąžinės įvairiuose darbuose.

Linkiu tvirtos sveikatos, ilgo gyvenimo, daug laimės, neblėstančios energijos ir kantrybės veikloje, nenuilstančiai kovoti už taiką ir ramybę neramiame pasaulyje.

J. SMALENSKAS
Miami, Fla.

Sveikiname su žiemos šventėmis ir Naujaisiais Metais

GIMINES, DRAUGUS ir VISUS "VILNIES" SKAITYTOJUS.

Linkime visiems geros sveikatos ir laimingų 1980 metų.

W. ir M. RAILAI
Whittier, California

NAUJŪJŲ METŲ PROGA

SVEIKINU ARTIMUOSIUS ir DRAUGUS AMERIKOJE, GIMINES ir BICIULIUS LIETUVOJE.

Linkiu visiems sveikatos, laimės, o pasauliui taikingų Naujų Metų.

NANCY GORDON

534 E. Franklin Ave., Mesa, AZ 85204

NAUJŪJŲ METŲ PROGA

Sveikiname visus "Vilnius" darbuotojus, skaitytojus, mūsų draugus ir drauges Amerikoje, Tarybų Lietuvoje brolius ir seseris. Linkime visiems ir visoms geros sveikatos ir ištvermės užsibrėžtuose darbuose.

LAI BŪNA TAIKA ŽMONIŲ-TAUTŲ TARPE!

MARY MARTUZA—MARI SHEDAGIS

ST. PETERSBURG, FLORIDA

Lapkr. 22 d. buvo gražus renginys—Padėkos diena. Pagal Amerikos tradiciją pietums valgėm kalakutieną. Salė buvo pilna. Buvo svečių ir iš tolesnių vietovių, matėsi keletas iš Toronto, Kanados. Pas Kuzmickus vieši jų sūnus Donald su žmona ir vaikais. Donald Kuzmickas yra muzikas ir turi gera išlavintą balsą. Jis padainavo solo. Po to tėvai Kuzmickai sudainavo duetą, sūnus armonika jiems paa-kompanavo. Buvo gražus trio. Gerai pasirodė ir Dainos Mylėtojų choras. Vadovybė H. Janulytės.

Gruodžio 1 d. Klubas turėjo priešmetinį susirinkimą. Į Klubą įstojo Kastantas ir Emilija Damalakai. Sveikiname juos. Pirm. V. Bunkus davė platų raportą. Padėkojo už gerą talką ypač St. ir V. Kuzmickams, J. ir B. Vaitkams už gražiai sutvarkytą kieme gėlyną prie kurio dirbo net dvi dienas. Dabar visi džiaugiamės, gražiai atrodo. Išrinkta 1980 m. valdyba: pirm. V. Bunkus, vicepirm. J. Vaitkus, užrašų sekr. A. Aleknienė, finansų sekr. A. Pakalniškienė, išdininkė T. Lukienė. Direktorai: H. Janulytė, J. Gresh, W. Duda, R. Feiferis, A. Alekna. Prie bilietų P. Mockapetris, tvarkos prižiūrėtojas St. Kuzmickas. Nutarta W. Dubendrij palikt valdybos garbės nariu. Seimininkai—Monika ir Andrius Raškauskai, korespondentės "Laisvės" V. Bunkienė, "Vilnius" J. Andriulienė, žinių pranešėja A. Aleknienė, prie bufeto St. Kuzmickas ir J. Vaitkus. Iki šiol Klubas veikė labai gerai. Linkime, kad ir per 1980 metus viskas gerai būtų.

Gruodžio 8 d. įvyko L. L. D. 45 kp. priešmetinis susirinkimas. Minute tylos pagerbtas miręs kuopos narys Juozas Keller.

Už bendravimą su Tarybų Lietuva užrašyta "Vilniaus" ligoninei medicinos žurnalas "Neurosurgery." Yra užrašyta 3 "Laisvės ir 3 "Vilnius" prenumeratos. Nutarta kreiptis į Centra kad parūpintų Vinco Andriulio ir J. Millerio knygų. Kuopos valdyba liko ta pati: pirmininkas S. Kuzmickas, užrašų sekr. B. Vaitkienė, finans. sekr. J. Andriulienė, išdininkas P. Alekna, knygė A. Aleknienė. Į kuopą įstojo A. Luris, buvęs čekagiečio teisėjo brolis. Po susirinkimo buvo pietūs, o vėliau koncertinė programa. Solo padainavo St. Kuzmickas L. Strack ir Dainos Mylėtojų choras.

J. Andriulienė

Vilnis, sausio 10

SVEIKINIMAS

Ziemos švenčių—Naujų 1980 Metų proga nuoširdžiai sveikinu "Vilnius" laikraščio kolektyvą, bendradarbius, rėmėjus ir skaitytojus; taipgi visus gimines, idėjos ir asmeninius draugus, drauges ir bičiulius, gyvenančius Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje.

Visiems linkiu linksmų ir laimingų Naujų 1980 metų, geros sveikatos ir sėkmės asmeniniame darbe bei visuomeninėje veikloje ir kovoje už taiką, tautų draugystę ir žmonijos progresą, kad žmonija galėtų gyvuoti be karų ir žmogaus kito žmogaus išnaudojimo.

WALTERIS DUBENDRIS (ST. VESHYS)
St. Petersburg, Florida

NAUJŪJŲ METŲ PROGA

SVEIKINAME "VILNIUS" DARBUOTOJUS, BENDRADARBIUS, VAJININKUS, RĖMĖJUS, SKAITYTOJUS ir VISUS IDEJOS DRAUGUS JAV, KANADOJE, T. LIETUVOJE ir VISAME PASAULYJE.

Linkime visiems stiprios sveikatos, geros sėkmės, ryžto ir energijos visuomeninėje veikloje.

1980 metais linkime tikros taikos ir draugiškų ryšių pasaulio tautoms ir šviesesnio gyvenimo visai žmonijai.

L. L. D. 75 KUOPOS VALDYBA ir NARIAI
Miami, Florida

SU NAUJAISIAIS 1980 METAIS

SVEIKINAME VISUS GIMINES, DRAUGUS IR PAŽISTAMUS AMERIKOJE IR TARYBŲ LIETUVOJE.

Kartu dėkojame už atjautimą mūsų nelaimėje—ligose, už asmenišką aplankymą ir už atsiųstus laiškus ir gausius atvirukus.

MARY SMALSTIENĖ

506 N. Park St., Ludington, Mich.

PETRAS SMALSTIS

c/o Manistee Care Center

300 Care Center Drive, Manistee, MI 49660

(Atsiprašome, bet mes nepajėgiame pasiųsti asmeniškų sveikinimų)

Linksmų žiemos švenčių ir laimingų Naujų Metų!

SVEIKINAME SAVO GIMINES ŠIOJE SALLYJE ir TARYBŲ LIETUVOJE, TAIPGI ASMENINIUS ir IDEJOS DRAUGUS.

Linkime visiems geros sveikatos, ištvermės jų darbuose.

Lai ateinantieji metai teikia laimę ir džiaugsmą, daug saulėtų dienų. Lai žydi pastovi taika ir draugiškas visų tautų sugyvenimas.

NELLIE CERE, MINNIE ir VIDI YUDEN

SU NAUJAISIAIS 1980 METAIS

SVEIKINAME KLUBO NARIUS ir DRAUGUS, LINKIME VISIEMS STIPRIOS SVEIKATOS ir LAIMES NAUJAISIAIS METAIS.

ATOSTOGAUDAMI MIAMI APYLINKĖJE UŽSUKITE Į LIETUVIŲ SOCIALIŲ KLUBĄ.

LIETUVIŲ SOCIALIO KLUBO VALDYBA ir NARIAI
2610 N. W. 119th Street, Miami, Florida

Proga Metinių švenčių ir Naujų 1980 Metų

SVEIKINU VISUS SAVO GIMINES, DRAUGUS, PAŽISTAMUS AMERIKOJE ir T. LIETUVOJE.

Visiems nuoširdžiai linkiu daug laimės 1980 metais. Lai viešpatauja pastovi taika pasaulyje!

ANNA JACOBS-JOKUBAUSKIENĖ

SVEIKINA KONSULAS

Didžiai gerbiamas drauge S. Jokubka,

Pačius nuoširdžiausius sveikinius Naujųjų Metų proga, savo ir žmonos Aldonos vardu, siunčiu Jums, Jūsų gerbiamai žmonai Anai, visiems "Vilnies" laikraščio darbuotojams, skaitytojams ir rėmėjams. Linkiu Jums visiems geros sveikatos, išvermės ir laimėjimų kovoje už taikų sugyvenimą tarp tautų ir socialinę pažangą, skaitlingų džiaugsmo akimirkų ir laimės.

Edm. Juškys
Konsulas, TSRS Ambasados
Pirmasis sekretorius

103 METŲ GIMTADIENIO PROGA SVEIKINAME

Karolį Pečiulį

gyvenantį Beaumont, Cal., per daug metų buvusį LLD 145 kp. narį. Linkime jam geros sveikatos ir dar daug Kalifornijos saulėtų dienų.

LLD 145 KUOPOS NARIAI
Los Angeles, California

Beaumont, Cal.

Mažai beliko tos audringos generacijos laikotarpio lietuvių, kurie 1905 metais dalyvavo revoliuciniuose įvykiuose Lietuvoje ir dvidešimto šimtmečio pradžioje atvyko į Ameriką.

Dar vienas tų šturpių įvykių liudininkas, Karolis Pečiulis su dukra Kristyna Karveliene gyvena Kalifornijoje, Beaumont miestelyje. Jam 1980 m. sausio 6 d. sukaks 103 metai.

K. Pečiulis, daugiavaikio kumečio sūnus, Lietuvoj gyvendamas jaunystėje priklausė pagrindinei socialistų organizacijai. Caro valdžiai sužlugdžius sukilimą Lietuvoj, K. Pečiuliui teko bėgti nuo kazokų. Pasislėpė Anglijos prekiniam laive Liepojuje, kuris nuvežė į Škotiją. O iš ten vargingais būdais pasiekė Amerikos žemyną. Pečiulis visą savo gyvenimą dirbo sunkius fizinius darbus. Užaugino dukrą ir tris sūnus. Jusdamas sunkią darbininko dalį, priklausė pažangiečių lietuvių organizacijoms. Darbavosi. Skaitė ir rėmė "Vilni" nuo jos įsikūrimo.

Kai 1945 m. atvykome į Kaliforniją, mes gyvenome du metus K. Pečiulio name. Tai teko artimai pažinti tą mielą labai draugišką tautietį. Ilgaamžystė yra jo tvarkingo gyvenimo pasekmė: nerūkė, negirtuokliavo ir valgė ne tą, kas ant liežuvio skanu, bet tą kas sveika.

8

Šeši metai be spaudos rėmėjo Povilo Kazeliūno

Seimai netekti mylimo nario yra didelis skausmas. Taipgi pažangiai spaudai netekti nuolatinio ir stambaus rėmėjo yra didelis nuostolis. Laikraštis "Vilnis" tai skaudžiai jaučia, netekus stambaus rėmėjo ir nepavduojamo draugo Povilo Kazeliūno. Jis iš mūsų visiems laikams atsiskyrė 1974 metais sausio 6 d. Velionis ne tik savo testamentu paliko gražią sumą "Vilniai", bet dar būdamas gyvas ir jausdamas, kad jo saulėleidis artėja, su draugu būreliu nuvažiavo į banką ir išėmė \$5,000, kad nuvežtų "Vilniai".

Taip velionis troško, kad laikraštis "Vilnis" dar ilgai gyvuotų ir teiktų tiesos ir apšvietos žinias. Velionis Povilas troško, kad jam mirus, pažangi spauda ir visas judėjimas žengtų pirmyn.

Siek tiek apie velionio gyvenimą. Jis gimė neturtingoje šeimoje, Jonišio apylinkėje. Vos sulaukęs 7 metų pradavė buožėms vasaras. Paūgėjęs dirbo pas buožę pusberniu, o vėliau bernu. Jo laimė, dar Lietuvoje teko susitikti su tų laikų revoliucionieriais, iš kurių igavo supratimą, ką reikia daryti, kad darbo žmogus nebūtų buožių stumdomas ir išnaudojamas. Jis pasakodavo, kaip jam teko dalyvauti Vinco Mickevičiaus-Kapsuko pralkbose ir išnešioti šaukimus į suruoštus darbininkų susirinkimus.

Povilas Kazeliūnas

Atvykęs į šią šalį tuojaus stojo į pažangias organizacijas, chorus ir juose dirbo, kiek sąlygos leido.

Nebandysiu suminėti jo didelių darbų, nes tai pareikalautų daug vietos laikraštyje, kurios mes mažai turime. Tik priminsiu, kad jis ne tik "Vilni" apdovanodavo, bet nepamiršdavo "Laisvės" ir tuo laiku veikusio Dailės ir Dramos klubo-Mildos. Jos troško, kad šios įstaigos gyvuotų ir neštų apšvietą jo draugams.

Nežiūrint, kad jau šeši metai praslinko, kai stojo plakti jo jautrioji širdis, bet šviesus jo gyvenimas ir didelis rūpestis pažangiąja spauda pasiliko jo draugų ir visų jį pažinusių širdyse ir mintyse gyvas.

Lai mielam draugui, pažangios spaudos rėmėjui Povilui Kazeliūnui bus amžina ramybė, o mes lankysime jo kapą Lietuvių Tautinėse kapinėse ir nulenkę galvas prisiminsime jo didelius ir gražius darbus.

Julija M.

GRAŽIAI PARĖMĖ LAIKRAŠTĮ

Gruodžio 23 d. susitikau drg. Verutę Žilinskiene ir jos drg. Albertiną Jakienę. V. Žilinskiene ėmė mane ir pasakė, kad iš jų

Čikagoje lankėsi S. Krivickas

Išvakarėse švenčių savaitgalį Čikagoje lankėsi "Moscow News" korespondentas Jungtinėse Tautose Sigitas Krivickas. Jis čia buvo atvykęs tarnybiniais reikalais, bet ta pačia proga pasimatė ir su kai kuriais savo pažįstamais lietuviais.

Sigitas Krivickas Jungtinėse Tautose akredituotu žurnalistu dirba jau daugiau kaip pusmetis. Niujorke su lietuviais jau turi užmezgęs plačią pažintį. Čikagoje lankėsi pirmą kartą, jeigu neskaityti to karto, kai anais metais buvo atvykęs su turistine grupe.

Buvo malonu šnektelti su šiuo jaunu, bet didelių gabumų žurnalistu, kurio straipsnių dažnai matome ir Vilniaus "Tiesoje". Atsisveikinant žadėjo, progai pasitaikius, atvykti keletai dienų, ilgesniam laikui.

Svečias laikraščio darbuotojams ir skaitytojams perdavė geriausių linkėjimus sėkmės ir sveikinimus su Naujais Metais. X.

Sigitas Krivickas
"Moscow News" korespondentas
Jungtinėse Tautose.

pamokanti už laikraščio "Vilnis" prenumeratą, o likusius \$18 skiria į 20,000 dol. fondą.

Verutė dažnai nepamiršta paremti "Vilni". Nuoširdus dėkui. **Vilnietė**

Mirus

William Yurgil,

reiškiamo gilią nuoširdžią užuojautą motinai Marcella Wassel, seseriai Frances ir jos vyrui Edward Jordan, bei visiems giminėms.

Mes kartu su Jumis liūdime.

ONA PUTRIMIENĖ
RICHARD ir JEAN MISEVICIAI
ir sūnus

MIRTIES SUKAKTIS

Juozas Šiubeika

[Mirė 1968 m. sausio 13 d.]

Sausio 13 dieną sukaks dvilyka metų, kai mirė Juozas Šiubeika, šią liūdną sukaktį prisimename su skausmu širdyje, nes jau niekad vėl Jo nematysime.

Juozas buvo gimęs Amerikoje—Braceville, Ill.

Jaunose dienose, ir kol sveikas buvo, veikė lietuvių pažangiose organizacijose.

Prisimename jo malonų sugyvenimą su visais.

Liūdintys—

žmona KATRINA,
sūnus WILLIAM,
dukros BETTY ir CATHERINE
bei anūakai.